

**UCHWAŁA NR VI/26/2024
RADY GMINY ISTEbNA**

z dnia 29 sierpnia 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi mieszkańca Istebnej.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.) oraz art. 229 pkt 3, art. 238 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572 ze zm.),

Rada Gminy Istebna uchwala, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu skargi z dnia 6 czerwca 2024 r. na działalność Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Istebnej i zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, uznaje się skargę za bezzasadną z przyczyn określonych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Gminy Istebna, zobowiązując ją do przygotowania odpowiedzi i przesłania Skarżącym odpisu niniejszej uchwały wraz z załącznikiem.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Magdalena Mucha

UZASADNIENIE

W dniu 7 czerwca 2024 r. do Urzędu Gminy Istebna wpłynęła skarga Państwa K. i M. L., dalej zwani skarżącymi, w zakresie realizacji zadań przez Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Istebnej.

Na wstępie skarżący wskazali, iż składają pismo: „(...) za zaniechywanie obowiązków, za które pobiera pensję i za przestępstwa urzędnicze nadużywając zajmowanej pozycji ze szkodą dla dobra publicznego z podejrzeniem działań w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, wnoszę o usunięcie szefowej GOPS ze stanowiska na obywatelski wniosek do rozpatrzenia przez Wójta Gminy Istebna, Pana Stanisława Legierskiego (...)”. Następnie podali, iż od 2020 r. na skutek denuncjacji Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Istebnej podjęła czynności mające na celu ustalenie czy podstawowe prawa dziecka, jaki jest m.in. prawo do wychowywania się i dorastania w rodzinie są respektowane przez rodziców – skarżących, małoletnich dzieci, których to dotyczyło anonimowe zgłoszenie o sytuacji rodzinnej małoletnich dzieci skarżących. W przypadku, gdy dziecko/dzieci pozbawione jest naturalnej ochrony ze strony rodziców (z różnych powodów np. rażących zaniedbań ze strony rodziców w stosunku do dziecka) Państwo, za pośrednictwem instytucji jest zobowiązane zapewnić dziecku opiekę. To prawo jest bardzo podkreślane zarówno w Konstytucji, jak i w ustawach szczególnych, a także w aktach prawa międzynarodowego. Skarżący zanegowali konieczność działań podejmowanych przez Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Istebnej oraz kuratora sądowego i Sąd Rejonowy w Cieszynie. Podali, iż na skutek działań ww. instytucji u skarżącej znacznemu pogorszeniu uległ jej stan zdrowia, zaś sytuacja w rodzinie była napięta do tego stopnia, iż rodzina straciła poczucie bezpieczeństwa i zaufania m.in. do ww. instytucji, których zadaniem jest niesienie pomocy rodzinom, a nie jak wskazują skarżący: „(...) nachodzenie rodziny z powodu napływających anonimów (...); by stupajka aparatu biurokratycznego mogła żerować na budżecie państwa (...); urzędnicy jako uprzywilejowana kasta opłacana przez ZUS publicznym groszem, z bezpłatnym telefonem i komputerem poszerzają swe rewiry jak drapieżnik (...); wykorzystanie donosów do egzekucji mętnych przepisów z kuratorem, pijawkami przyssanymi do budżetu państwa (...); według programu do obozów koncentracyjnych przyszłości kwalifikowani będą kolorem „Niebieskiej karty” (...); prześladowanie rodzin przez pasożytów żerujących na podatkach obywateli (...); niejeden wampir jak się wpije w rodzinę to wysie ja do ostatniej kropli (...); rodzina nękana najściami pod pretekstem dobrostanu dzieci przez szefowa GOPS (...); naszym kosztem robi geszeft (...); niszczone przez cynizm pseudo progresywnych obskurantów systemowych wrogich...wydając ich pod sąd jako kolaboranci hitlerowscy (...); pieczeniarze z GOPS współdziałający z sądem rejonowym w Cieszynie i kuratora jako rozbudowana organizacja przestępcza. To tylko część z zarzutów podnoszonych przez skarżących względem działań podejmowanych m.in. przez Kierownik GOPS w Istebnej w związku ze zgłoszeniami dot. rodziny skarżących. Niezależnie skarżący wskazali, iż sami potrafią zatroszczyć się o dobrostan swojej rodziny pisząc: „(...) nie potrzeba nam pomocy faryzeuszy z za biurka pozorujących zaangażowanie i wsparcie gwałcąc nasze prawa rodzicielskie (...), w tym dzieci oraz że jedną z form tej troski jest dyscyplina względem dzieci, co do których pojawiły się informacje, iż dokuczają innym dzieciom w szkole poprzez

wysmiewanie się z nich. „(...) kiedy konfrontowałem obciążającą go wersję przedstawioną przez jego (syna) koleżankę z jego własną (syna) wulgarnie się do mnie zwrócił kur... i dostał w twarz (...)”. Skarżący wprost podali, iż: „(...) arogancja i ordynarne odzywki uczniów w szkole, ignorujących polecenia nauczycieli i nie kiełznanie, potęgują rozwydrzenie także w domu (...)”. Zarzuty dot. działalności instytucji państwowych skarżący skierowali również względem kuratora sądowego oraz Sądu Rejonowego w Cieszynie, z uwagi na to – jak wskazali – „(...) Sędzia przyjęła wersje kierowniczkę bezpodstawnie zasadzając dozór kuratora (...), bez konfrontacji osoby zniesławionej (...), a (...) wymierzono represje by rozbić rodzinę (...) zaś za (...) zgłaszane problemy przez GOPS - przydzielają nadzór kuratora by biznes zorganizowanej grupy przestępczej się kręcił (...) i (...) szalbierczo zasadzony nadzór kuratora (...)”.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 12 sierpnia 2024 r. dokonała kwalifikacji prawnej pisma z dnia 6 czerwca 2024 r. i stwierdziła, że pismo jest skargą i czyni zadość wymaganiom określonym w § 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. z 2002 r. Nr 5, póź. 46), tj. zawiera imię, nazwisko i adres skarżącego oraz określa przedmiot skargi. Ustalenie przedmiotu skargi jest niezbędne do ustalenia organu właściwego do ich rozpoznania. Następnie stwierdzono, że zostały spełnione przesłanki z art. 221 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: KPA). Zgodnie z jego treścią skargi można składać w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą.

Przeprowadzona kontrola formalna jest pozytywna. Sprawdzono, również czy organ, do którego przekazano skargę jest właściwy do jej rozpatrzenia. Jeżeli w odniesieniu do danej skargi przepisy szczególne nie określają organu właściwego do jej rozpatrzenia, to właściwość należy ustalić na podstawie katalogu z art. 229 KPA, zwracając również uwagę na fakt, że organy administracji publicznej oraz organizacji społecznych, do których wniesiono skargę lub wniosek, mają obowiązek przestrzegania z urzędu swojej właściwości (art. 223 KPA). Z uwagi na fakt, iż pismo z dnia 6 czerwca 2024 r. zawiera w swej części skargę na działalność kuratora sądowego – Komisja Skarg, Wniosków i Petycji wnioskuje do Rady Gminy Istebna, by w tym zakresie przekazała pismo z dnia 6 czerwca 2024 r. zgodnie z właściwością oraz na tą okoliczność przygotowała odrębny projekt uchwały. Nadto pismo z dnia 6 czerwca 2024 r. zawiera w swej treści skargę na działalność Sądu Rejonowego w Cieszynie, dlatego też Komisja Skarg, Wniosków i Petycji wnioskuje do Rady Gminy Istebna, by w tym zakresie przekazała pismo z dnia 6 czerwca 2024 r. zgodnie z właściwością oraz na tą okoliczność przygotowała odrębny projekt uchwały.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 12 sierpnia 2024 r. wysłuchała wyjaśnień złożonych przez Kierownik GOPS w Istebnej p. Barbarę Sikora i dokonała wnikliwej analizy sytuacji przedstawionej w piśmie skarżących z dnia 6 czerwca 2024 r. oraz opracowała swoje stanowisko.

Z wyjaśnień złożonych przez Kierownik GOPS w Istebnej wynika, iż do GOPS w Istebnej wpłynęło pisemne zgłoszenie pisemne ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Istebnej z dnia 3 kwietnia 2019 r., iż dzieci skarżących są zaniebane, brudne, często opuszczają zajęcia, nie przynoszą do szkoły drugiego śniadania wobec czego zgłoszono prośbę o wgląd w sytuację rodziny. W dniu 08 kwietnia 2019 r. miała miejsce wizyta pracowników GOPS w Istebnej oraz przeprowadzono wywiadu w miejscu zamieszkania, a rodzina

została poinformowana o formach przysługującej jej pomocy. Następnie w dniu 21 maja 2020 r. wpłynęło zgłoszenie anonimowe - notatka pracownika UG sekretarz GKRPA w Istebnej, które przekazano do GOPS w Istebnej w dniu 22 maja 2020 r., z którego wynikało, iż dzieci skarżących są zaniedbane, brudne, noszą obdarte ubrania, nie posiadają dostępu do Internetu, a trwa okres epidemii w której nauka w szkole jest zdalna oraz podejrzenie nadużywania alkoholu. W dniu 27 maja 2020 r. złożono wniosek do szkoły o wydanie pisemnej opinii na temat sytuacji małoletnich dzieci. W dniu 02 czerwca 2020 r. wpłynęła opinia ze szkoły, z której wynikało, iż dzieci skarżących posiadają liczne nieobecności oraz istnieje problem z ich higieną osobistą. Następne zgłoszenie anonimowe wpłynęło w dniu 29 maja 2020 r., z którego wynikało, iż dzieci skarżących są zaniedbane i brudne oraz niewłaściwie zachowują się wobec osób dorosłych. W związku z kolejnym anonimem odbyła się wizyta pracowników GOPS w Istebnej w środowisku skarżących, zaś w dniu 5 lipca 2020 r. skarżący przesłali informację e-mail. Sytuacja w rodzinie skarżących na chwilę się ustabilizowała. W dniu 10 grudnia 2020 r. do GOPS w Istebnej wpłynęło kolejne zgłoszenie anonimowe dot. rodziny skarżących zawierające prośbę o interwencję z uwagi na fakt, iż matka małoletnich jest zaniedbana, a nadto w opisie podano datę 21 listopada 2020 r., kiedy to miała wracać do domu chwiejnym krokiem co uzasadniało podejrzenie nadużywania alkoholu, zaś w budynku mieszkalnym skarżących w godzinach wieczornych nie ma oświetlenia. Ponownie odbyła się wizyta pracowników GOPS w Istebnej w środowisku skarżących, a następnie 14 grudnia 2020 r. złożono wniosek do sądu o wgląd w sytuację małoletnich. Ponowne prośby o interwencję u skarżących wpłynęły do GOPS w Istebnej już 15 marca 2022 r. mailowo od osoby spokrewnionej ze skarżącymi, która prosiła o interwencję i odizolowanie matki małoletnich. W dniu 21 lipca 2023 r. GOPS w Istebnej otrzymał pisemny wniosek Sądu Rejonowego w Cieszynie o przesłanie informacji o aktualnej sytuacji małoletnich celem zmiany wydanych przez Sąd zarządzeń opiekuńczych. W dniu 20 marca 2024 r. wydano postanowienie Sądu Rejonowego w Cieszynie, na skutek wszczęcia spraw z urzędu przez Sąd w zakresie zmiany zarządzeń opiekuńczych, w którym zobowiązano rodziców do dowiezienia małoletnich w dniu 10 kwietnia 2024 r. do wskazanej placówki. W dniu 26 marca 2024 r. PCPR w Cieszynie zwrócił się z prośbą do GOPS w Istebnej o przekazanie planu pracy z rodziną i opis sytuacji, prowadzonej pracy z rodziną i jej rezultatach. W dniu 13 czerwca 2024 r. na skutek czynności podjętych przez kuratora sądowego umieszczono małoletnie dzieci skarżących w placówce. W dniu 17 czerwca 2024 r. odbyła się wizyta pracowników GOPS w Istebnej w miejscu zamieszkania skarżących z uwagi na prośbę dzielnicowego, gdyż była tam interwencja zgłoszona przez turystów. W dniu 24 czerwca 2024 r. GOPS w Istebnej przesłał pisemne sprawozdanie dot. udzielonej pomocy rodzinie i opinii pod kątem powrotu dzieci do rodziny biologicznej do Sądu Rejonowego w Cieszynie, wykonując zobowiązanie Sądu z dnia 22 marca 2024 r. oraz w dniu 24 czerwca 2024 r. z inicjatywy PCPR w Cieszynie sporządzono protokół ustalający sytuację finansową rodziny celem wydania decyzji o odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Niezależnie od powyższych okoliczności Kierownik GOPS w Istebnej podała, iż względem skarżących – na skutek zawiadomienia z dnia 29 listopada 2022 r. wszczęto i prowadzi się procedurę „Niebieskiej Karty”, w ramach której szczegółowo opisano

podjęte i realizowane z rodziną skarżących czynności przy udziale m.in. powołanej grupy roboczej, policjanta, pracownika socjalnego, pedagoga, kuratora zawodowego i społecznego.

Kierownik GOPS w Istebnej wskazała, iż obowiązek zawiadamiania instytucji i służb powołanych do reagowania na przejawy przestępstwa lub zagrożenia dobra osoby niezdolnej do samodzielnego dochodzenia swoich praw wynika z następujących przepisów liczących prawa:

* art. 72 Konstytucji RP, zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska zapewnia dziecku ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony praw dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka.

* art. 572 § 1 k.p.c., z którego wynika, że każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy – w tym przypadku ustawodawca wyszczególnił długą listę podmiotów, na których ciąży szczególny obowiązek kierowania informacją. Chodzi w szczególności o urzędy stanu cywilnego, sądy, prokuratury, organy policji i placówki oświatowe i pomocy społecznej. Wniosek o wgląd w sytuację dziecka jest pismem informującym sąd rodzinny, że istnieje podejrzenie naruszania dobra małoletniego. Pismo może zostać złożone przez każdą osobę fizyczną i prawną, która chce, aby sąd zbadał aktualną sytuację rodzinną. Jeśli sąd dowie się o naruszenia dobra małoletniego i ustali, że instytucja zajmująca się dzieckiem miała o tym wiedzę (np. szkoła czy MOPS), to może zastosować względem niej odpowiednią karę. Ośrodek Pomocy Społecznej może, a nawet musi wystąpić do Sądu Rejonowego Wydział Rodziny i Nieletnich w każdej sytuacji istnienia podejrzenia lub ryzyka zaniedbań względem dzieci, zagrożenia bezpieczeństwa lub życia nieletnich, zaniedbań rodzicielski, stosowania przemocy, braku umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, które mają destrukcyjny wpływ na rozwój dzieci lub osób niepełnosprawnych zamieszkujących w rodzinie oraz w przypadku każdej niepokojącej sytuacji, która może wpływać na bezpieczeństwo osób wchodzących w skład rodziny, np. nadużywanie alkoholu czy różnego typu uzależnienia.

* art. 304 k.p.k., z którego wynika obowiązek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

* art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym ilekroć w ustawie jest mowa o: przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

* art. 12 ust. 1 ww. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., który stanowi że osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję. Kierownik GOPS w Istebnej wskazała, iż zagrożenie dobra dziecka może przybrać różne formy. Mogą je stwarzać zachowania polegające np. na zaniedbywaniu dopilnowywania realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko, czy zajmowania się nim przez rodzica będącego w tym czasie pod wpływem alkoholu, ale również wtedy, gdy skłóceni rodzice nie mogą dojść do porozumienia w kwestiach dotyczących wychowania.

* art. 12a ust. 1 ww. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., który stanowi, iż w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz.17), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Decyzję, o której mowa, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 12b ust. 1 ww. ustawy - rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności zapewnienia dziecku ochrony oraz prawidłowości jej dokonania. Ustawodawca na podstawie art. 109 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wprowadził jedno kryterium zawinionego ograniczenia władzy rodzicielskiej. Jest to zagrożenie dobra dziecka, przejawiające się w nieprawidłowościach w wykonywaniu władzy rodzicielskiej. Jeżeli dobro dziecka (czyli troska o prawidłowy duchowy, psychiczny i fizyczny rozwój dziecka) jest zagrożone, to ograniczenie władzy rodzicielskiej staje się obowiązkiem. Ograniczenie władzy rodzicielskiej dotyczy zależnie od okoliczności, bądź obojga, bądź jednego z rodziców i odnosi się tylko do dzieci, które imiennie zostały wymienione w postanowieniu sądu o ograniczeniu władzy rodzicielskiej. Ograniczenie władzy rodzicielskiej nie musi bowiem dotyczyć wszystkich dzieci rodziców. Zastosowanie zarządzeń opiekuńczych nie stanowi środka represji w stosunku do rodziców, lecz jest środkiem ochrony zagrożonego dobra dziecka. Jego celem jest ochrona dziecka, a równocześnie niesienie pomocy rodzicom, którzy z powodu trudności wychowawczych czy życiowych nie radzą sobie należycie z realizacją tego celu. Sąd w toku postępowania bada sytuację rodziny. W tym celu sędzia przewodniczący może do domu dziecka wysłać kuratora, którego zadaniem jest sporządzenie wywiadu. Zazwyczaj o opinię na temat dziecka proszona jest także szkoła do której uczęszcza dziecko. Często w sprawie są także wnioski

sądu do policji czy do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji dotyczących rodziny, w której wychowuje się dziecko. Ingerencja sądu w władzę rodzicielską może mieć miejsce w następujących aspektach - sąd rodzinny w ramach wydanych zarządzeń opiekuńczych nad małoletnim może:

a) zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną lub skierowanie małoletniego do placówki wsparcia dziennego, a rodziców do placówek albo specjalistów zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem kontroli wykonania wydanych zarządzeń. Zobowiązanie rodziców może dotyczyć działań opiekuńczo-wychowawczych, jak i materialno-bytowych, oraz zdrowotnych. Zobowiązanie małoletniego sprowadza się zazwyczaj do realizacji obowiązku szkolnego i powstrzymania się od zachowań aspołecznych, w tym agresji słownej lub fizycznej wobec rodziców, nauczycieli i rówieśników, a także od palenia papierosów, spożywania alkoholu czy zażywania narkotyków lub dopalaczy.

b) określić czynności dozwolone tylko za zezwoleniem sądu rodzinnego. Zazwyczaj chodzi o nadzorowanie przez sąd opiekuńczy procesu:

– leczenia dziecka poprzez zakaz niewłaściwej ingerencji rodziców lub nakaz stosowania przez nich określonych zabiegów w celu ochrony stanu zdrowia dziecka oraz

– edukacji dziecka przez sądowe monitorowanie poszczególnych etapów kształcenia dziecka, wybór szkół czy drogi rozwoju zawodowego;

c) ustanowić nadzór kuratora sądowego,

d) objęcia dziecka pieczęią częściową,

e) objęcia dziecka pieczęią całkowitą.

Zarządzenia opiekuńcze to istotne narzędzie w rękach sądu rodzinnego, które ma na celu m.in. zapewnienie dobra dziecka w sytuacjach jego demoralizacji

* art. 579¹ k.p.c., zgodnie z którym po powzięciu wiadomości o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej bez orzeczenia sądu opiekuńczego, sąd ten niezwłocznie wszczyna postępowanie opiekuńcze. Jeżeli umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej nastąpiło w trybie art. 12a ochrona dziecka w związku z przemocą domową ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej sąd opiekuńczy niezwłocznie, po wysłuchaniu pracownika socjalnego, który zapewnił ochronę dziecku, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od wysłuchania, wydaje orzeczenie o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo orzeczenie o powrocie dziecka do rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Sąd opiekuńczy okresowo, nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy, dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu ustalenia możliwości powrotu dziecka do rodziny. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd wszczyna postępowanie o pozbawienie władzy rodzicielskiej jego rodziców.

* art. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo z dziećmi. Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją,

instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 ww. ustawy w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

* art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, a także innych osób wskazanych w drodze ustawy. W ramach przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje nie tylko analizy, ale również diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny oraz formułuje wnioski z nich wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz świadczeniu pracy socjalnej w środowisku może uczestniczyć drugi pracownik socjalny. Rodzinny wywiad środowiskowy oraz świadczenie pracy socjalnej w środowisku może się odbywać w asyście funkcjonariusza Policji. Kierownik ośrodka pomocy społecznej oraz dyrektor centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, na wniosek pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych lub z własnej inicjatywy, może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o asystę w trakcie przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego lub świadczenia pracy socjalnej w środowisku. Właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany do zapewnienia pracownikowi socjalnemu asysty Policji przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego lub świadczeniu pracy socjalnej w środowisku.

* w art. 119 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej określono zadania pracownika socjalnego, do których należy w szczególności:

- 1) praca socjalna;
 - 1a) przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych
- 2) dokonywanie analizy, diagnozy i oceny zjawisk indywidualnych i społecznych, a także formułowanie opinii w zakresie zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;

- 3) udzielanie informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, rodzinom, grupom i społecznościom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną ich trudnej sytuacji lub zaspokajać niezbędne potrzeby życiowe;
- 4) pomoc w uzyskaniu dla osób lub rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej specjalistycznego poradnictwa, terapii lub innych form pomocy w zakresie możliwości rozwiązywania problemów przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe;
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
- 6) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- 7) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania problemów oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie konsekwencji ubóstwa;
- 8) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin;
- 9) współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia;
- 10) inicjowanie lub współuczestniczenie w działaniach profilaktycznych nakierowanych na zapobieganie lub łagodzenie problemów społecznych.

* art. 9d ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, realizują procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań

Wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” są prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w ww. ustawie, powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową, która realizuje następujące zadania:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno--edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”; przez okres 9 miesięcy
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno--pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami. Do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno--pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

W związku z powyższym oraz szczegółowym i rzeczowym przedstawieniem przez Kierownik GOPS w Istebnej okoliczności faktycznych i prawnych dot. sytuacji skarżących – Komisja Skarg, Wniosków i Petycji uznała skargę za bezzasadną. Kierownik GOPS w Istebnej podejmowała w oparciu o obowiązujące przepisy prawa działania mające na celu ochronę nie tylko dobra dziecka określanego w prawie, etyce i pedagogice jako zespół interesów, wartości i standardów wiążących się z całościowym i harmonijnym rozwojem dziecka we wszystkich obszarach: fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym, ale również dobra rodziny skarżących.

Wobec powyższego Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zawnioskowała do Rady Gminy Istebna o podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Istebnej i uznanie przedmiotowej skargi za bezzasadną.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 239 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572 ze zm.), w przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności - organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy - bez zawiadamiania skarżącego.